

Mishandling av fanger i Turnhallen.

En anklage og et svar.

Vi har mottatt følgende:

NÅ når det atter er pressefrihet og vi lever i et fritt Norge og har en rettsforfatning ifølge vår grunnlov, ber jeg om at dette lille stykke må få komme offentligheten tilkjennes.

Straks etter freden ble to personer her fra distriktet arrestert for tyveri samt mistenkt for angiveri. Begge ble innsatt i Turnhallen hvor de etter beste Gestapo-mønster ble mishandlet av tre Skienstyrer tilløpene Utrykningskommandoen. Fangene kom i enarom, og så begynte mishandlingen som foregikk på følgende måte: På fange nr. 1, begynte de tre Skienstyrer vekselvis å slå harde slag i ansiktet helt til vedkommende segnet sammen, han fikk da ¼ times betenkningstid for å tilstå angiveriet, hvis ikke vilde han bli skutt. Etter ¼ time kom karene tilbake og spurte om han nå vilde tilstå. Fangen svarte at jeg har ikke noe å tilstå, jeg er ingen angiver så dere får bare skylle. De dengte da løs på skammigjen, alle tre, så tenner løst. De satte så benkrok på ham så han stupte i gulvet. En av U. K.-karene lå så og si opp på ham og presset revolveren mot brystet på ham for å få ham til å tilstå. Fange nr. 2 fikk så å si samme behandling, med den unntagelse at han visstnok fikk knust nesebenet. Etter et kraftig slag bak øret, mistet han bevisstheten. Begge fangene var i flere dager sterkt opphovnet i munnen så spise var umulig, for begge fangenes vedkommende rant det blod av nese, øre og munn i flere dager etterpå. Det går jo også rykter om at mishandling har foregått flere andre steder, blant annet i Porsgrunn, og ifølge en notis i «Varden» fra 21/7 d. å. gikk det rykter at i Stavanger og Oslo hadde man vært utsatt for mishandling.

Så vidt meg bekjent er ovenstående ifølge norsk lov og rett ikke tillatt. Er ovenstående tillatt ifølge norsk lov og rett som vi har fått igjen etter 5 års undertrykkelse? Eller er det kommet noen tilleggslover

som vi ennå ikke er blitt bekjent med.

Kulturelt står Norge blant et av de høyeste i verden og så skal en liten klukk av Skienborgere oppkaste seg til å følge tyskernes eksempel som vi alle så dypt forakter.

Disse to mishandlede fanger sletter fortsatt i fengsel. Det utpant seg en ordveksling med fange nr. 2 og av U. K.-mennene av følgende ordlyd, det var, flere vitnar tilmede. Fange nr. 2 sa: «Jeg vil ikke råkere å få samme mishandling av Gøglens». Hvertill U. K.-mannen svarer: «Du skal få mere dus. Nå spør det da om disse fangene fortsatt blir mishandlet av U. K., eller om de blir behandlet etter norsk lov og rett. Vi har jo alle sett at fangene har vært utsatt for hva man nærmest må kalle en Andelig tortur, for å nevne et eksempel, når fangene ble overflyttet fra fengsel til Turnhallen hvordan folk da fikk anledning til å samle seg og komme med sine mange utrop, om det fra befolkningens side var vel unt, så bør man ikke se bort fra at de samme fanger har ikke så få pårørende som aldri har sympatisert med NS. Det er ikke så enkelt for en mor, kone eller søster eller barn av disse fangene å komme opp i slike situasjoner, det kaller jeg Andelig tortur både for fangene og de pårørende. Det er mange av de pårørende som idag er brutt sammen og skal de nå også gå og tvile på at kanskje nett opp en av deres blir mishandlet — det sletter mangen en sorgfull mor og tenker på sin gutt idag av samme grunn. — Her må det kreves en klar og konkl. redegjørelse fra de borge-re som utfører mishandlingen, samt fra øverste politi og militærmyndighet, det må offentliggjøres ha krav på all den tid det har vært skrevet så meget i avisene at mishandling ikke skal forekomme da det nå døpnes etter norsk lov og rett.

En fanges pårørende.

Vi har forelagt ovenstående Inse-rat for Fylkeskommandoen i Tele-mark, som gir følgende framstilling av det passerte:

Det skal først gjøres oppmerksom på at politiet intet har med den til-siktede misshandling å gjøre. De to personer det gjelder ble i dagene umiddelbart etter krigens slutt, nær-mere bestemt omkring den 10. mai, tatt av hjemmestyrene og som følge av visse forhold tatt under behandling av dem. Senere ble de overlatt politiet for å motta sin retterferdige straff etter lov og dom. Etter utholdt vartekst ble karene nylig sluppet ut, men av militære grunner igjen forlangt sikret løp til videre.

Hva som har hendt på Moseter. Høsten 1944 tok distriktets sabota-sjegruppe kvartar på en nytt ved Moseter på Mofjell. Denne hytte var ikke avmerket på vanlige kartar og passet derfor ypperlig for formålet. Hele tiden fra hytta ble tatt i bruk til noen få dager forut for kapitulasjonen fungerte den som hovedkvarter for sabotasjegruppen. På en myr like ved hytten kastet allierte fly ned våpen og sabotasjemateriell som ble transportert videre omkring i distriktet. Hit kom fra fly norske instruktører som var utdannet i England. Fra Moseter spredte seg karene omkring i distriktet og ledet en stor del av sabotasjen, som eksempel kan nevnes sprengningen av Svartufsbua ved Nisterud og Eggevig bru i Drangedal. Videre var flere av karene fra Moseter-landviket i sabotasje samt øvrig illegalt arbeid.

All gikk bra på Moseter inntil de første dager av mai måned. Tidligere hadde ingen sje-nerende omstendigheter truffet inn. I løpet av den tid hjemmestyreneke dis-poerte hytta dumpet bare et par uvedkommende turistter over stedet, og som gode nordmenn fikk de pas-serer mot vanlig taushetslofta. I mid-

Du tynte tinnut du! valfarte til Dachau.

Stockholm 27. jull. (Press Telegraph) I katolske kretser i Bayern har man planer om å gjøre konsentrasjonsleiren Dachau om til et valfartssted for det tyske folk. Kardinal Faulhaber i München har bedt de ameri-kanske myndigheter om tillat-telse til å opprette et katolsk kloster i Dachau til minne om de mange som døde etter nazistenes terror der.

Jugoslavia-verst stillet.

Belgrad 27. jull. (NT) UNRA-sjefen Lahman er ankommet hit. Han fastslår at for-synssituasjonen i Jugoslavia er dårligere enn i noe annet europeisk land. Han håper dog at man skal kunne hjelpe landet så en katastrofe unngås til vinteren.

Frontkjemperne for-søker å slikke av.

Men-folk er tydeligvis ikke hjelpsomme lenger mot rømlinger.

Fredrikstad 28. jull. (NTB) Det er i den senere tid gjort enkelte rømlingsforsøk fra St. Croix hjelpefengsel der lands-avikere sletter fengslet. Særlig la-ter det til at frontkjemperne er ivrige etter å flykte fra sin skjeb-ne. For en ukens tid siden ble så-le-des en av de «bolde kjempere» knepet da han ved nattetid var i ferd med å fire seg ned fra feng-selsgården. Noen dager senere lyktes det en annen frontkjemper å stikke seg vekk i en transport fra fengslet med landsavviklere. Han klarte å holde seg på fritof et døgn tid inntil han ble knepet i en sommerhytte i nærheten av Fredrikstad. Som belønning for sine prestasjoner er begge flyttet over i eneselle.

ten av april måned befant ca. 50 tyskere seg på vel oppover mot toppen, men bare tyve minutter fra hytta vendte de. Det dreide seg i dette til-felle om en vanlig tysk kontroll og finkjemming av terrenget. Da meldin-gen kom om at tyskerne var iferd med å trekke seg tilbake, gikk våre gutter ut av de stillinger de hadde innhatt for å ta imot fiendens forvis-set, om at de no etter kontrollen var sikrere enn noensinne.

En av de første dager i mai måned skjedd noe som endret hele situa-sjonen på Moseter. Som følge av visse operasjoner sto hytta tom noen dager og da guttene kom tilbake igjen var den tømt for alt utstyr. Det dreide seg om en radio, soveposer, uniformer, ryggsekker, fallskjerm, tobakk, sigaretter og meget annet. Fra et kamu-flert lager i nærheten av hytta var også en stor del fjernet. Det eneste som fantes tilbake i hytta av betydning var et papir hvorpå var trykt en advarsel fra den Norske Overkom-mando tettet til enhver person som vilde forgripe seg på østlittere effek-ter. (Forts. 2 side).

VARDEN 30.7.1945

Nazistene brukte 300,000 kr. av Lærerlagets formue.

Alle pengene gikk med til sambandets fester.

Oslo 29. jull. (NTB) Norges Lærerslags lands-styre har vært innkalt til et tre dages møte i Oslo. Det er det første landsstyremøte i organisasjonen siden nazistene brøt seg inn i organisasjonen våren 1941. Det mest oppsiktsvekkende sak landsstyret hadde til behandling var nazistenes ulovlige transaksjoner i Norges lærerlag under Orvar Sæthers ledelse. Det viser seg at nazistene har brukt kr. 300,000 av formuen. Dette beløp er gått med til sambandets fester.

...a piker for kom-
sal-stuepikarbr., Bill. nrk. 3450
d lonn...

Pluss ledig for landv...
dnet arbeids- og fritid. Må kunne
ikke med av og til. Samme steds
sa ledig for fjesgutt 1. 17-18 år
ereht. Lønn etter tariffen.
Ansøking med attester sendes
Gjerpen Fleichelm,
Gjerpen pr. Skien.

2 landavante sjenter
plass på nabogård, nå eller se-
o. Man søker med lønnsforlang-
til... T. Fedje,
...Stokke i Vestfold.

Pålitelige gårdsfolk,
løse eller med liten fam. får plass
middeleste gård fra okt.
onen stulle fjeset, mannen fore-
ende gårdsarbeide.
anlige naturaler,
Søndre Tinned,
Notodden.

Landsvant gutt
kan melke får plass på en liten
nær Skien.
nrk. 3609. Liten gård.

25 prosent.
del gutter og piker til loddsalg
s 25 prosent.
vendelse telefon 4944

en bra og pålitelig jente som
styre hus på egen hånd for en
en, samt stulle et lite fjes, er plass
straks på mindre gård i Gjerpen.
Ekspd. til 3366 anviser.

lofa. ale (bor på Smestad)
e hushjelp. Familien består av 2
e og 3 barn fra 5-12 år og fer-
e hver sommer på landsted ved
ngerfjorden. Pran, telef. Nystrand
eller postbox 17, Skien.

Selvstendig hushjelp
til alle i Oslo med 2 små
G...
M. Thranesgt. 22.
Telefon 3363.

SØKER en kokekyndig pike og
okken- og serveringshjelp for til-
se snarest. Skriftlig søknad bli-
med attester sendes
Fylkeskommandoen i Telemark,
adr. Union Co., Skien.

Husholderske.
helst litt eldre kvinne, snill og
ig, får lettvinnt plass hos enslig
på landet. Bill. med opplysning
3614. Centralt og pent sted.

en unge piker
ar arbeide.
Ekspd. til 3366 anviser.

ergutt
ar plass
O. P. BONDRESEN.

Hushjelp.
telig hushjelp får god post. Må
lligge hjemme.
Fru Arnebo, Lagmannshøgda.
fion

Pålitelig gutt
7 år, får post straks for ombrin-
av brovæder.
nrk. 3612.

Ing piker
tt plass fra nå av eller senere.
Brattekakke-Mælum

Benedikt ønskes
eagronom, 26 år, ynskjer post fra
1945 som gårdsbestyrer på mid-
stor gard. Har god praksis både
dbruksarbeide og husdyrrett.
skaffe del finaste attester.
nrk. 3601. Ordenskar.

Lapt og tunnet
sykkelpumpe tinnut omkring 1/2
ds Stadion. Fås tilbake ved han-
se telefon 3889.

Gul guttekarjote
stet i P. A. Munchsgt.
nk innh. i Vardenst.

ser, og med sort flakk rundt det
vet og 4 lang. Innkommet til
Johann Skiffeld. TEL. 6900.

Redaktør
Ewald Kirkefferden

Skien
og utgitt av A/S «Varden»

... gjennom denne advarelsen ble slike personer gjort oppmerksom på at de var hjemmel til dødsstraff så snart de ble grepet. Dette papir lå på bordet med skriften 'Opp da det ble funnet'.

Etterforskning.
Sabotasjegruppen som lå på hytta satte straks i gang en inderlig etterforskning for å få fatt på forbrøtterne så hurtig som mulig. Det tok heller ikke mange dagene før tilstrekkelig materiale var samlet sammen og alt ble gjort klart for pågripelse. Da inntraff imidlertid nye begivenheter som i første omgang kullkastet guttens planer.

Området av tysk sikkerhetspolitikk.

Tidlig på morgenen den 10. mai satt fire av hjemmestyrkekarene mer eller mindre påkledd i hytta og spiste frokost, da de plutselig fikk øye på et tyske sikkerhetspolitiker snike seg fram i skråningen noen meter utenfor vinduet. Gjennom en kort rådslagning ble de enige om å forsøke å skyte seg ut, hvorpå en livlig skuddveksling ble innledet. Som ved et under slapp alle fire uskadd gjennom den fiendtlige ild og tildels i strøpelesten slet de seg fram en hel dag før de nådde fram til det avtalte samlingssted.

Det viste seg senere at 16 tyske sikkerhetspolitiker hadde lagt seg i stilling omkring hytta og en av dem lykkedes det guttene å skyte. Det var åpenbart at det dreide seg om angiverer.

Tidligere var det meningen kun å uskadeliggjøre de to kjeltringer som hadde forgrepet seg på hjemmestyrkenes militære effekter. Etter den vending saken nå tok lå det nær å anta at forbryterne også sto ansvarlig for angiveriet. For å uskadeliggjøre dem var det derfor nødvendig å stille dem begge i forhør for å få saken oppklart. Imidlertid før en kom så langt var

Kapitulasjonen et faktum.

Etter kapitulasjonen fortsatte sabotasjegruppen å fungere som en samlet enhet som distriktets utrykningskommando. Kommandoen var de første dagene overbelastet med hensyn til arbeide så først omkring den 10. mai fikk de anledning til å gripe de to forbryterne fra Moseter. Først nektet de det meste av sine gjærder, men et godt måltid real juling fikk dem til å legge alle kort på bordet samtidig som det ble mulig å hente tilbake det meste av de stjålne saker. Alt med hensyn til angiveriet nektet de imidlertid å være implisert i, og heldigvis for dem er det nå bragt på det rene at de intet hadde med dette å gjøre.

«Påførendes» klager.

En kan stelle enstemme når forbrytterne påførende klager og anklager hjemmestyrkenes folk for å gjøre seg bruk av gestapometoder. I realiteten burde de være glade fordi de to ikke ble grepet et par dager tidligere, for da er det vel meget tvilsomt om de vilde få se dem igjen. Å anklage de respektive medlemmer av utryknings-

kommandoen for å ha gjort bruk av gestapometoder, burde vedkommende «påførende» være en smule forsiktig med. «Gestapometoder» burde ikke kunde forveksles med et måltid real juling. Det kan gjøres oppmerksom på at det gjeldende forhold fant sted umiddelbart etter krigens avslutning og at det fortsatt hersket en slik krigstilstand i landet. Vi mener av den grunn at behandlingen fullt ut var på sin plass. Til slutt kan slås fast at dersom denne behandling ikke var blitt benyttet i disse tilfeller, vilde Alf Moe og Johan Gjermundsen fortsatt gå med mistanke for angiveri over seg.

«Påførende» kan trygt gå ut fra at disse to ikke vil lide ytterligere overlast med hensyn til «misshandling». Denne «misshandling» er nemlig ikke drevet av sadistiske tilbøyeligheter, men utelukkende for å få bragt ovennevnte alvorlige forhold på det rene.

Fylkeskom. i Telemark.
Kjell Stål Eggen.
Etterretningssjef.

Vi tror nesten ikke våre egne syne. Her innrømmes det åpent og freidig at to mistenkte personer ble «tatt under behandling» av hjemmestyrkene, at «et godt måltid real juling fikk dem til å legge kortene på bordet» og at behandlingen ble foretatt for å få de to arresterte til å tilstå.

Gestapometoder bør ikke forveksles med real juling, skriver hr. Stål Eggen.

Vi skal ikke gjøre en mygg til en elefant, men at «forvekslingen» ligger faretruende nær er det nok ikke bare fangenes påførende som syns. All respekt for Stål Eggens dristige innsats under okkupasjonstiden, men ikke desto mindre må en kunne kreve en erklæring fra fylkeskommandoens ledelse om at den tar avstand fra metoder som disse, og at den gir betryggende tilsegn om at lignende foreteelser ikke vil gjenta seg.

Krav om forhøyelse av melkeprisen.

Oslo 28. juli.
(NTB) Styret i Ostlandets Melkesentral har sendt Prisdirektoratet og Landbruksdepartementet en henstilling om å gjennomføre en forhøyelse av melkeprisene straks. Fra produsentenes rekker kommer stadig sterkere til uttrykk misnøye og utålmodighet over at det går måned etter måned siden freden uten at det blir noen bedring av den uten sammenligning viktigste faktor for jordbrukets økonomi, nemlig melkeprisen.

Det fremholdes med rette fra alle sider at mens de priser som bestemmer produsentenes utgifter er steget stadig og sterkt er det ikke på over tre år skjedd noen nevneverdig bedring av produsentenes melkepris med den følge at stillingen blir sta-

Arbeiderpartiet flertall i parlamentet men har ikke flertall blant velgerne.

Stemmetallet for de foreligger nå og viser tallet har fått 11,941,501 valte 9,056,672 og de i st. (De siste en freng valg på 1 mill.):

Av de øvrige partier: **liberale**, som fikk 779,781 st., og **539,228 st.** Videre har med 137,718 kommun og endelig kommuniste stemmer.

Regner man sammen disse tilsammen 12,18 de rent borgerlige partier side har 5,31.

Når de sosialistiske så stort flertall i par des dette ordningen i kreter hvor den kan som oppnår det høy selv om han har avtatte stemmer.

Tyskland uskadelig

Mosk (NTB fra Reuter kommentar til P-ransen heter det b.)

Det er klart at a blem inntar en sæ de mange spørsmå kutert i Potsdam. I mange folk som på Tyskland som en makt i Sentral-Eur skal kunne danne mot Sovjetsamveld inustrielle makt ke tes på kort tid, og som er gitt en s berg-plan som tar organisering av T derfor vakt betyd blant alle fredsel er helt naturlig fo den tyske istri nipulatorer-nende stå en alvorlig tru Det er konferanse fjerne muligheten trusel kan oppstå.

Olsok-gud på Kapittel

Der var samlet n nesker i de gamle K pitelberget igår kve gudstjenesten. Man salmen hvoretter ho w talte over tek ke hvetekornet falle bærer det ingen f de, å miste livet Sokenpresten Olavs store livsver ste liknelsen om s delgen og talte om

Potsdamkonferansen sjutt imorgen eller onsdag?

Verden vet ennå intet om hva som er besluttet der.

Reuters korrespondent skriver at det ikke foreligger noen detaljer fra offisielt hold angående Potsdamkonferansen. Man tror at de tre store nå har hatt ialt 12 moter. Imidlertid er det ikke fra konferansens deltagere sivet ut et ord om hva som har hendt under disse møtene, ja ikke engang hvilke saker man droftet. Den eneste sak man har fått noen opplysninger